

2602

3

INF -SCOOP

INF -SCOOP is een periodieke uitgave van 101 MIPel

December 2000

BOSNIË: OUDE BOSNISCHE WOLVEN IN NIEUWE SCHAAPSKLEREN	3
MACEDONIË: VAN UCK-LEIDER TOT POLITICUS	6
BOSNIË: WATERBOREN IN BOSNIË MET HET WATERBOORDETACHEMENT VAN 101 GENIEBATALJON	14

COLOFON

INFO-SCOOP is een uitgave van **101 MILITAIRE INLICHTINGEN-PELTON**

Adres:
Simon Stevinkazerne,
MPC 41A, postbus 9012,
6710 HC Ede.
Telefoon: 0318-683050/683023
Redactie: Maj Scholten, Sgt1 Veenbrink,
Red./Lay-out/Opmaak: Sgt1 Veenbrink,
Kpl Hooper.

INFO-SCOOP wordt verzonden aan die instanties welke functioneel belang hebben bij actuele informatie. De inhoud van de **INFO-SCOOP** is volledig samengesteld uit **open bronnen**. Overname uit deze publicatie is toegestaan mits de bron wordt vermeld. Indien uw adres is gewijzigd, gelieve dit door te geven aan Hfd-Repro, Sgt1 Veenbrink. (zie bovenstaand adres of telefonisch 0318-683023 en MDTN *06-678-83023) Op het Intranet zijn we o.a. te vinden op de startpagina van de KL onder de titel KL bladen of onder het volgende adres:

<http://www.1div.mindf.nl/divgevco/101mipel/infoscoop/index.htm>

VOORWOORD:

Voor u ligt de Infoscoop waarmee u de komende feestdagen weer even vooruit kunt.

Door de drukke werkzaamheden in het kader van voorbereidingen op uitzendingen heeft de uitgave van de infoscoop een wat lagere prioriteit gekregen. Drie van onze vertrouwde auteurs hebben zelf ook de afgelopen periode op de Balkan doorgebracht. Ook ik ben net weer terug van mijn uitzending naar Bosnië.

Tint de Jonge geeft in een eerste artikel van een politieke drieluik inzicht hoe de grootste politieke partijen zich in aanloop naar de afgelopen verkiezingen van 5 oktober jl. hebben gemanifesteerd. Dit met als titel "Oude Bosnische wolven in nieuwe schaapskleren"

Aooi Schuijl presenteert zich met een verslag uit Skopje. In dit artikel een profielschets van Ali Ahmeti, een van de prominente leiders van het voormalige UCK(M) de etnisch-Albanese (eAlbanese) verzetsbeweging in Macedonië. Hoe heeft hij het klaargespeeld om zich op te werken tot een 'gematigd' leider van een regeringspartij met vertrouwen van de Internationale Gemeenschap?

Als laatst een bijdrage van Tint Brooijmans en Adj Wolterink met een indrukwekkend verslag van het waterboren in Bosnië met het waterboor-detachement van 101 Geniebataljon.

Ik wens u veel leesplezier en namens al het personeel van 101 Mipel prettige feestdagen en een gezond 2003.

C-101 Mipel
Majoor M.J.D.Scholten

Verkiezingsposters

OUDE BOSNISCHE WOLVEN IN NIEUWE SCHAAPSKLEREN

Overzicht politieke partijen Bosnie 2002:

TLNT DRS. WENDY DE JONGE

Moslim Kroatische Federatie

Onderstaande alinea's belichten hoe de belangrijkste politieke partijen in de Moslim-Kroatische Federatie (MKF) zich hebben gemanifesteerd in aanloop naar de verkiezingen van 5 oktober 2002 en wat hun nieuwe speerpunten zullen zijn bij (mogelijke) toekomstige regeringsdeelname. Het betreft de voormalige oppositiepartijen te weten de SDA & de HDZ en de twee politieke partijen die de basis vormden voor de regerende Alliantie voor Verandering: de SDP en de SBIH. De kleinere Bosnische politieke partijen blijven buiten beschouwing. Desondanks kunnen deze partijen een belangrijke rol gaan spelen voor de vorming van nieuwe regeringscoalities, omdat zij de grotere partijen aan de meerderheid kunnen helpen.

SDA

(Stranka za Demokratska Akcija, Partij voor Democratische Actie)

Begin juli 2002 heeft de SDA haar nieuwe verkiezingsprogramma gepresenteerd. De SDA heeft in dit nieuwe en gematigde verkiezingsplatform een aantal punten geformuleerd die zij bij regeringsdeelname zou willen uitdragen. Het programma van de Bosnische Moslimpartij komt samengevat neer op de volgende kernpunten: het versterken van de centrale, Bosnische staatsinstellingen; het waarborgen van de rechten van alle verschillende volkeren in Bosnië-Herzegovina; een verdere deïslamisering van de partij zelf en het verbeteren van de levensomstandigheden van de Bosnische burger.

Het eerste agendapunt van de SDA is het versterken van de nationale, Bosnische staatsinstellingen. Volgens de huidige staatsstructuur zoals vastgelegd in het Daytonakoord van 1995, ligt de daadwerkelijke macht nog steeds bij beide entiteiten, dus bij de MKF en bij Republika Srpska (RS). De entiteiten hebben bijvoorbeeld hun eigen ministerie van defensie, binnenlandse zaken en justitie. De SDA wenst deze ministeries op het niveau van de entiteiten af te schaffen en over te hevelen naar het staatsniveau. Het beleid van de partij is dus nog steeds gericht op het afzwakken van de macht van de entiteiten. De achterliggende filosofie van het versterken van de staatsinstellingen is simpelweg dat de Bosnische Moslims op geografisch, militair en politiek gebied geïsoleerd staan. De Bosnische Kroaten kunnen zich beroepen op hun link met Kroatië, de Bosnische Serviërs op de link met Servië. De Bosnische Moslims kunnen niet op een soortgelijke staat terugvallen en moeten hun heil voor een veilig bestaan dus zoeken in een Bosnische staat. Hieruit valt ook de (nog steeds aanwezige) underdogpositie van de Bosnische Moslims te verklaren.

Daarnaast zijn de Bosnische Moslims

de grootste bevolkingsgroep en zij zouden door deze numerieke dominantie in een gecentraliseerde Bosnische staat de meest invloedrijke groep kunnen worden. De SDA lijkt zich eveneens 'plotsklaps' op te werpen als belangenbehartiger van alle zogeheten constituerende volkeren (dus de Bosnische Kroaten, Bosnische Serviërs en Bosnische Moslims) en niet alleen van de Bosnische Moslims. De partij heeft in aanloop op de verkiezingen onder meer de heikale kwestie omtrent het aanpassen van de term Republika Srpska weer naar voren gebracht. Alle drie de constituerende volkeren van Bosnië-Herzegovina moeten vermeld worden of de naam Republika Srpska moet compleet verdwijnen, aldus de SDA. Tevens heeft de partij zich in navolging van 11 september en de strijd tegen het terrorisme formeel gedistantieerd van haar islamitische karakter. Deze deïslamisering en de afzwakking van de nationalistische trekjes van de SDA zijn bijvoorbeeld terug te zien in de symboliek: het officiële partijlogo van de groene halve maan is vervangen door de meer neutrale witte lelie, zoals de verkiezingsposter duidelijk illustreert.¹

Verkiezingsplakkaat SDA

Daarnaast heeft de SDA tijdens de verkiezingscampagne de aandacht gevestigd op de erbarmelijke levensomstandigheden van de Bosnische burgers. De SDA predikt als Bosnische Moslimpartij de ook voor Nederlandse begrippen verloren normen en waarden van naastenliefde en wil opkomen voor de sociaal zwakkeren in de samenleving: oorlogsinvaliden, vluchtelingen en gepensioneerden. Middels publieke werken, zoals het aanleggen van wegen, het stimuleren van buitenlandse investeringen zal volgens de SDA de werkloosheid uiteindelijk moeten dalen naar 20%. De verkiezingsleus op deze poster (u akcija, za više radnih mjesta; in beweging/ actie, voor meer arbeidsplaatsten) laat dat duidelijk zien.

De presentatie van het verkiezingsplatform werpt eveneens een interessant licht op de interne ontwikkelingen binnen de SDA.

Ondanks het feit dat Alija Izetbegovic

geen officiële partijvoorzitter meer is, blijft hij onverminderd de spil van de partij. Izetbegovic is erelid van de SDA en werd als 'oorlogsheld' ontvangen op deze presentatie, zoals duidelijk terug te vinden is op de internetpagina van de SDA. De officiële partijvoorzitter van de SDA, Sulejman Tihić, staat dus in de schaduw van deze oudgediende.

¹ De witte lelie refereert aan het Bosnische Koninkrijk in de Middeleeuwen. De Bosnische koning Tvrtko had lelies op zijn wapenschilden. In tegenstelling tot de halve maan; een symbool wat de islamitische identiteit benadrukt is deze symboliek meer gericht op Bosnië-Herzegovina in zijn totaliteit en alle inwoners van Bosnië, de (zogenaamde) Bosniërs.

HDZ-BiH

(Hrvatska Demokratska Zajednica, Kroatische Democratische Gemeenschap)

De HDZ heeft dit jaar geen nieuw kiesplatform gepresenteerd. Uit de officiële verklaringen van de Bosnisch Kroatische partij valt wel op te merken dat ook zij zich richt op economische hervormingen, het aanpakken van het juridische stelsel en op de sociale omstandigheden. En net als de SDA heeft de HDZ zich opmerkelijk genoeg als een gematigde partij gepresenteerd. Zeker in vergelijking met de eerdere verkiezingen van november 2000, waarbij de HDZ vorm gaf aan de Bosnisch Kroatische entiteit, is de HDZ nu erg terughoudend. Het Bosnisch Kroatische rood-witte schaakbord is van de verkiezingsposters verdwenen en vervangen door twee neutralere rode kubussen.

Verkiezingsplakkaat HDZ

Zoals ook te lezen is op de bijgevoegde verkiezingsposter, is de HDZ slogan van 2002: "alles wat waardevol is, hebben we samen gecreëerd". Het woord samen (Zajedno) kan geïnterpreteerd worden zijnde exclusief betrekking hebben op de Bosnische Kroaten, maar ook richting de IG als zijnde alle burgers van BiH. De HDZ heeft zich op deze manier als een multi-etnische partij gemanifesteerd. Evenzo heeft de HDZ zich minder dominant opgesteld.

In de Federatie presenteert de HDZ zich nog steeds als de Coalitie (Koalicija) en niet exclusief als de HDZ. Deze term wordt overigens ook in officiële stukken gebruikt. De HDZ is namelijk verschillende coalities aangegaan. Op MKF-niveau met de bijna onnoemenswaardige kleinere partijen de HNZ en de HD². De HDZ stelt zich zoals op de poster te zien is op als een gelijkwaardige partner aan deze andere twee veel kleinere partijen. De HDZ heeft eveneens onder druk van de Internationale Gemeenschap (IG) gekozen voor een nieuwe partijvoorzitter. De welbekende Ante Jelavic, die hoogst waarschijnlijk achter de schermen nog actief is, heeft afstand genomen van de Bosnische Kroatische boeventronie. De IG heeft overigens bij alle Bosnische politieke partijen geeist dat een aantal louche politieke figuren geen partijlid meer mochten zijn, wilde de desbetreffende politieke partij participeren aan de verkiezingen. De nieuwe partijvoorzitter van de HDZ is Barisa Colak geworden.

² Op staatsniveau bestaat de Coalitie uit de HDZ en HD. Op federaal niveau uit de HDZ, HD en HNZ en voor Republika Srpska uit de HDZ, HD en HNZ. De HKDU behoorde tot voor kort ook tot de laatstgenoemde coalitie, maar heeft in de tussentijd besloten om eruit te stappen.

De basispartijen van de Alliantie voor Verandering: SDP & SBIH

SDP

(Socijaldemokratska Partija, de Sociaal-democratische Partij)
De SDP, onder leiding van de autoritaire Zlatko Lagumdžija, heeft zich dit jaar opgeworpen als de enige echte multi-etnische partij die voor de belangen van alle Bosnische burgers en van Bosnië-Herzegovina opkomt. Hoewel de SDP zich inderdaad qua samenstelling multi-etnisch mag noemen, gezien het feit ze naast Bosnische Moslims ook Bosnische Kroaten en Bosnische Serviërs in haar gelederen heeft, blijft het een partij die vooral steun geniet onder de Bosnische Moslim bevolking. De SDP, die zich historisch gezien altijd

geprofileerd heeft als de ware opvolger van de Communistische Partij van Tito en daar haar legitimiteit vandaan haalde, heeft dit jaar in mindere mate een beroep gedaan op dit post-communistische imago. De SDP heeft zich namelijk in aanloop naar de verkiezingen als het paradepaardje van de IG zeer sterk afgezet tegen de sterk nationalistische partijen (de SDS, HDZ & SDA) en heeft bovendien een sterke Europese boodschap uitgedragen. De verkiezingsposter met Zlatko Lagumdžija en de Europese sterren op de achtergrond zijn daar een tastbaar voorbeeld van. De partij legt het accent op solidariteit met de slogan Odlucnost i Povjerenje (Besluitvaardigheid en Vertrouwen) en blijft nog steeds de spreekbuis van de IG.

SBIH

(Stranka za Bosnu i Hercegovinu, Partij voor Bosnie-Herzegovina)
De SBIH heeft zich tijdens de vorige verkiezingen van november 2000 sterk geprofileerd als een partij die staat voor de afschaffing van de entiteiten. Haar toenmalige verkiezingsleus "BiH bez entiteta" (Bosnië zonder entiteiten) spreekt wat dat betreft voor zich.

Verkiezingsplakkaat van SBIH

De SBIH heeft deze leus tijdens de huidige verkiezingscampagne niet gebruikt. De IG nam namelijk aanstoot tegen deze slogan gezien het feit dat het anti-Dayton is. Desondanks heeft de SBIH toch een aantal impliciete verwijzingen gemaakt naar deze aantrekkelijke slogan. De drie sterren die achter de naam van de partij staan

op de verkiezingsposter refereren aan de leus. Het politieke gezicht van partij, de dit jaar weer politiek actief geworden Haris Silajdzic, heeft voor de oktoberverkiezingen van 2002 gezegd dat de entiteiten nu eenmaal bestaan, maar dat deze niet wenselijk zijn voor de verdere ontwikkeling van Bosnië³. De SBIH blijft dus voorvechter van een gemeenschappelijk Bosnië. De SBIH staat eigenlijk nog steeds synoniem aan deze leus en heeft zich zo toch als een relatief kleurloze Bosnische Moslim partij geprofileerd ten opzichte van haar etnische concurrenten de SDA en de SDP.

³ Haris Silajdzic wordt tevens vaak vermeld als partijvoorzitter van de SBIH. Dit is echter Safet Halilovic.

Republika Srpska

De sfeer omtrent de verkiezingen was net als in de MKF ook in Republika Srpska gemoedelijk, los van een aantal onnoemenswaardige incidenten. De verkiezingsstrijd kenmerkte zich ook in deze entiteit door het wederzijds moddergooien van de ene partij naar de ander in de media. De verkiezingsposters van de diverse politieke partijen waren tam, sterk persoonsgebonden en getuigen van weinig politieke creativiteit en uniciteit. Het politieke landschap in de RS wordt nog steeds gedomineerd door de drie partijen SDS, de PDP en de SNSD. Onderstaande alinea's belichten kort wat de speerpunten zijn van deze drie politieke partijen.

SDS

(Srpska Demokratska Stranka, Servische Democratische Partij)
De SDS heeft zich dit jaar, net als alle andere Bosnische Servische politieke partijen, opgeworpen als dé beschermheer van het Dayton akkoord, met andere woorden het behoud van Republika Srpska. Zoals de SDS heeft aangegeven: de erosie van het Daytonakkoord moet voorkomen worden. Dragan Cavic, de nieuwe president van de RS, heeft Dayton recentelijk verwoord als 'het akkoord dat de enige garantie heeft gegeven voor hetgeen het Servische volk heeft verworven in de Vaderlandse Oorlog'.

Verkiezingsplakkaat van SDP

Verkiezingsplakkaat van SDS

De SDS blijft wat dat betreft de voorvechter van het behoud van de RS en kan zich daarbij net als de SDA, als enige beroepen op haar 'roemrijke' burgeroorlogsverleden en zich daarmee onderscheiden van de PDP

en SNSD. Zoals Cavic heeft aangegeven: het wordt tijd voor een hernieuwd unitarisme [van Bosnische Serviërs, red.] omdat de Bosnische Moslims en de Bosnische Kroaten proberen de integriteit van de RS in twijfel te trekken en alleen een sterke SDS kan hiertegen opboksen. In wezen verwijst dit indirect terug naar de oudere slogan van de vier Cyrillische C's: Samo Sloga Spašava Srbinje; alleen eenheid redt Serviërs. Vanuit deze achtergrond is de verkiezingsleus van de SDS te verklaren: Glasajmo Srpski! Wat zo goed als 'wij stemmen Servisch' betekent.

PDP
(Partija Demokratskog Progresa, Partij voor Democratische Vooruitgang)

De PDP zat dit jaar in tegenstelling tot de SDS in een lastig parket. De Bosnisch Servische politieke concurrenten hebben getracht de PDP en het bolle gezicht van de PDP, Mladen Ivanic, op te laten draaien voor haar regeringsverantwoordelijkheden. De PDP heeft er opmerkelijk genoeg voor gekozen om het Bosnisch Servische boetekleed aan te trekken. De partij heeft aangegeven dat de effectieve regeringsperiode van ruim een jaar vanaf 2000 simpelweg te kort was om daadwerkelijk de economische en politieke hervormingen door te kunnen voeren. Vooruitgang is –inderdaad– iets wat alleen stap voor stap bereikt kan worden, aldus de PDP. De PDP heeft op deze manier geprobeerd de kiezer ervan te overtuigen deze partij nog een kans te geven om de al ingezette hervormingen voort te zetten.

Verkiezingsplakkaat van PDP

De PDP-slogan van 2002 **Pošteno do Pobjede** (Rechtvaardig tot aan de Overwinning), gelijk aan de initialen van de PDP, verwijst hiernaar. Desondanks blijft de PDP, weinig origineel, pleitbezorger van de Bosnisch Servische zaak en geeft het duidelijk te kennen dat de RS het sterkere deel van Bosnië vormt en dat zij dat verder wil uitbouwen. Want ondanks het feit dat de Europese vlag op de verkiezingsposters van de PDP staat, verbergen de vette cyrillische letters Srpski (Servisch) de ware Servische aard niet van de PDP.

SNSD

(Savez Nezavisnih Socijaldemokrata, Alliantie van Sociaaldemocraten)

Iz Sve Snage (Uit alle kracht) was de nieuwe verkiezingsleus van de SNSD. De SNSD probeerde zich met de hernieuwde roos als partijsymbool en deze verkiezingsleus als een echte PvdA-achtige, sociaal-democratische partij te manifesteren. De SNSD heeft zich oorspronkelijk altijd meer gericht op economische ontwikkelingen dan etnische tegenstellingen en heeft anno 2002 in augustus zelfs een economisch programma gepresenteerd. Deze partij wil haar Bosnisch Servische pijlen met name op de nadelige aspecten van privatisering richten. De SNSD profileert zich nog steeds als voorvechter van de economische belangen van de RS en wenst zelfs speciale eenheden op te richten om economische misdaad aan te pakken. Ondanks dit markante idee wordt ook de SNSD verdacht van malversatie en corrupte praktijken en blijft het net als andere Bosnisch Servische partijen een belangenbehartiger de Bosnisch Servische burger en het behoud van de RS zoals vastgelegd in het Daytonakkoord. Desondanks heeft de SNSD zich opgeworpen als de grootste tegenstander van de SDS en hoopt daarmee alsnog een stuk erkenning en legitimiteit van de IG te krijgen.

Conclusie

Concluderend kan gezegd worden dat alle politieke partijen zich zeer rustig hebben gedragen in de pre-electorale periode. Daarnaast laten de nieuwe partijprogramma's en de verkiezingsposters een duidelijke matiging zien van de politieke partijen. De etnische tegenstellingen zijn in vergelijking met eerdere verkiezingen wat meer op de achtergrond gebleven en de partijen hebben zich meer gericht op de sociaal-economische omstandigheden. Deze gematigde opstelling heeft met een aantal zaken te maken. Bosnie heeft voor het eerst sinds de ondertekening van het Daytonakkoord in 1995 te maken met een bestuursperiode van maar liefst vier jaar. In die vier jaar zal het voor Bosnie erop aankomen te spannen:

Bosnie kan zagezegd verstoten worden van de Europese familie of de obstakelige weg richting Europese integratie vervolgen. Uiteraard is elke Bosnische politieke partij zich van dit feit bewust en alle politieke partijen, evenals de HDZ en de SDA hebben zich als makke Bosnische lammetjes opgesteld om de IG niet voor het internationale hoofd te stoten. Daarmee liepen ze namelijk het risico om door de IG uitgesloten te worden van de verkiezingen en dus mogelijk anderszins de belangrijke bestuursperiode van vier jaar mis te lopen.

Daarnaast hebben de verschillende politieke partijen dit jaar in vergelijking met 2000 veel minder een beroep gedaan op etnische tegenstellingen en nationalisme. De nieuwe onderwerpen behelzen de economische milaise, juridische hervormingen en de aanpak van criminaliteit. Opgenschijnlijk zijn de politieke partijen zich ervan bewust dat etnische tegenstellingen anno 2002 wat minder tot de verbeelding van de kiezers spreken. Daarnaast heeft deze verandering te maken met het feit dat de IG halverwege dit jaar een nieuwe weg is ingeslagen. Zoals de nieuwe Hoge Vertegenwoordiger Paddy Ashdown ooit eens heeft verwoord: first justice, than jobs, through reform. Het verbeteren van het juridische systeem, het aanpakken van corruptie en het creëren van meer werkgelegenheid zijn de nieuwe speerpunten. De politieke partijen hebben deze speerpunten overgenomen, zoals bovenstaand verhaal duidelijk illustreert. Desondanks is het niet de verwachting dat de politieke echt veranderd zijn. Het blijven wat dat betreft volwen in nieuwe schaapskleren. De SDA blijft nog altijd de belangbehartiger van alleen de Bosnische Moslims. De SDS blijft openlijk vasthouden aan een etnisch zuiver Republika Srpska en dus het Daytonakkoord, terwijl de IG nu bezig is om het vredesproces in Bosnie op een hoger niveau te krijgen en voorbij Dayton wil kijken. De gematigde tak van de HDZ heeft dit jaar de partij verlaten en de HDU opgericht. Ook deze partij is niet in staat gebleken om de monopoliepositie van de HDZ te doorbreken, zoals de verkiezingsuitslagen duidelijk illustreren. Wat dat betreft is de jonge Bosnische staat nog steeds fragiel.

Verkiezingsplakkaat van HDU
Dhr Tucakovic

Verkiezingsplakkaat van SDP

VAN UCK-LEIDER TOT POLITICUS

AOOI LEX SCHUIJL

Een verslag uit Skopje:

INHOUD:

- ACHTERGROND
- DE AANZET TOT EEN POLITIEKE PARTIJ
- DEMOCRATIC UNION FOR INTEGRATION
- KEYPLAYERS
- ROL VAN DE IG
- VERKIEZINGSRESULTATEN
- SAMENSTELLING REGERING

ACHTERGROND**ALI AHMETI: - EEN KORTE BIOGRAFIE**

Deze korte biografie is voornamelijk gebaseerd op een artikel uitgegeven door het Macedonische Ministerie van Binnenlandse Zaken in 1998¹. Derhalve dient een beoordeling met de nodige voorzichtigheid worden be- tracht. Bij het uitkomen van dat artikel was Ahmeti zojuist beschuldigd van terrorisme en van het organiseren van een 'vijandelijke' organisatie.' Alija Isam AHMETI (Abaz) werd op 4 januari 1959 geboren in het dorpje Zajas, in de omgeving van Kicevo (westelijk deel van Macedonië). Zajas is een kleine gemeente in de regio Kicevo met een kleine 10.000 inwoners. Het grootste deel van deze gemeente bestaat uit Slavische Macedoniërs. Nadat Ahmeti in Macedonië de school had doorlopen, schreef hij zich in voor de faculteit Filosofische Wetenschappen aan de Uiversiteit van Pristina in Kosovo.

Deze studie wist hij niet succesvol af te ronden. In 1980 werd hij lid van de marxistisch-leninistische beweging 'Levizja Popullore ë Kosoves' in Kosovo¹.

¹ Skopje Dailey 'Dvenik' 1998

VERZETSBEWEGINGEN

In 1981 organiseerde Ahmeti samen met duizenden eAlbanese (etnisch-albanese) studenten verschillende demonstraties tegen de toenmalige Joegoslavische regering. Dit leidde tot zijn arrestatie waarvoor hij tot enkele jaren gevangenisstraf werd veroordeeld. In de 'Idrizovo' gevangenis werd hij op twintigjarige leeftijd, gedurende zes maanden geïsoleerd opgesloten. Na zijn vrijlating in 1982 nam hij, door de aanhoudende belangstelling van justitie, als politiek vluchteling de wijk naar Zwitserland. Ook hier zat Ahmeti niet stil en hij sloot zich bij de illegale 'Movement for an Albanian Socialist Republic in Yugoslavia' aan. Vervolgens richtte hij in datzelfde jaar samen met enkele andere 'ballingen' een politieke partij op, de 'National Movement of Kosovo' (LPK). In eerste instantie was het streven van de LPK de Servische provincie Kosovo, uit de invloedssfeer van Servië los te weken om tot een zelfstandige Joegoslavische (deel-) republiek te komen. Maar na de machtsgreep van Slobodan Milosevic veranderde de partij haar doelstelling in een streven naar volledige onafhankelijkheid van Kosovo. In 1992 werkte Ahmeti in Zürich samen met Emrush Xhemajli en Ramush Tahiri aan een plan om een Kosovo-Albanese verzetsbeweging

(Kosovo Liberation Army-UCK) van de grond te krijgen. Een jaar later keerde Ahmeti weer naar Joegoslavië (Kosovo) terug.

Ali Ahmeti

Hier orchestreerde hij met andere eAlbanese activisten verschillende demonstraties tegen het regime van Milosevic. In 1997 toog Ahmeti naar Tirana (Albanië) om van hieruit de zojuist opgerichte guerrillabeweging van de nodige wapens, munitie en overig materiaal te voorzien. Deze logistieke handelingen werden overigens door Fazliu Velju gesteund (zie voor een beschrijving van Valiu het artikel onder het item; Keyplayers). Volgens een Zwitserse krant zou Ahmeti zich tijdens zijn verblijf in Zwitserland schizofreen hebben laten verklaren. Hierdoor werd hem gedurende enkele jaren maandelijks 3000 Zwitserse francs uitgekeerd. Dit 'pensioen' zou volgens dezelfde bron de enige bron van inkomsten zijn geweest voor zijn in de steek gelaten vrouw en kinderen.

BOMAANSLAG

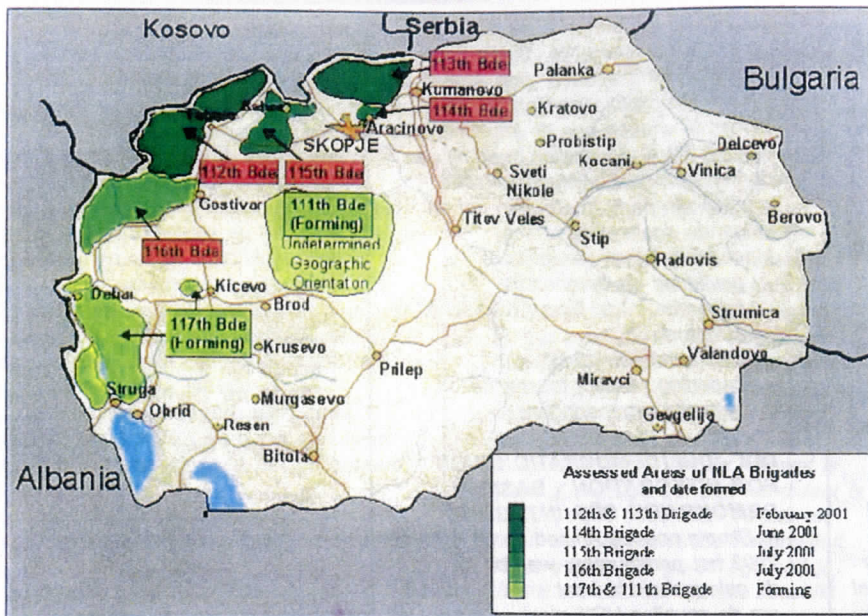
In 1997 werd Ahmeti beschuldigd van het opzetten van een bomaanslag op de Kumanovo-Tabanovce (FYROM) spoorlijn. Dit werd bevestigd tijdens het onderzoek dat de toenmalige Joegoslavische autoriteiten tegen acht leden van een vermeende terroristische organisatie had laten uitvoeren. Deze organisatie (UCK) had in de periode 1997-1998 verschillende aanslagen in Kosovo uitgevoerd. Een rechtbank in Kicevo achtte Ahmeti vervolgens schuldig aan 'terrorisme'. In 1999 intervenieerde de NAVO in Kosovo en legde het UCK in Kosovo haar wapens neer².

² Macedonian Guerilla Group Washington Post 30-03-2001

Foto Camp Fox

Kaart voormalige UCK(M)-gebieden

UCPMB

Ahmeti besloot na dit eAlbanese succes de strijd om een erkenning van de eAlbanese belangen ook in de Presevo-vallei (Servië) voort te zetten. Vanuit Macedonië en Kosovo werden strijders en wapens naar hun medestrijders (UCPMB) in de Presevo-vallei gestuurd. Dit werd uitgevoerd door het 'Armata Kombetare Shqiptare' (AKSh). Het AKSh ontstond begin december 1999 en bestond uit meerdere cellen. Haar bekendheid verwierf zij na een aanslag op Macedonische politiebeambten in het plaatsje Aracinovo (11 januari 2000). De strijd in de Presevo-vallei liep doordat de IG ditmaal niet de zijde koos van de eAlbanesen, op niets uit (mei 2001). Uiteindelijk verplaatste de strijd zich naar Macedonië.

UCK(M)

In Macedonië ontstonden twee hoofdstromingen onder de eAlbanese strijders. De oorspronkelijke organisatie AKSh, die het UCK in Kosovo zowel financieel, personeel als materieel had gesteund en het daaruit voortgekomen 'Ushtria Clirimtare Kombetare' (Makedonija), UCK(M). Een van de AKSh-cellen (Kumanovo) stond op het standpunt dat ook de strijd in Macedonië moest worden aangegaan. Deze cel noemde zich vervolgens het UCK. Om naamsverwarring te voorkomen wordt in het Westen de toevoeging 'M' gebruikt. Het UCK(M) verzocht (op verzoek van Ahmeti) het AKSh om op te gaan in het UCK(M). Zodoende zou er één eAlbanees front kunnen worden gevormd om zich te meten met de Macedonische veiligheidsstroepen in de confrontatie in de Tetovo-vallei. Door deze troepen over een breed gebied te binden zou de kans op een tegenoffensief verkleind worden. Het UCK(M) werd politiek geleid door Ahmeti en de militaire leiding werd door generaal Gezim Ostreni op zich genomen.

AMNESTIE EX-LEDEN UCK IN MACEDONIE

Na de beëindiging van het gewapend conflict tussen het UCK(M) en de Macedonische Veiligheidsstroepen, mede door tussenkomst van de IG, werd in Ohrid het Frame Work Agreement (FWA) ondertekend (13 Augustus 2001).

Logo AKSH

De Macedonische regering ging akkoord met een beperkte amnestie voor de voormalige strijders van het UCK(M). De strafkijtschelding geldt voor alle duidelijkheid niet voor guerrillastrijders die hebben deelgenomen aan vijf specifiek genoemde aanslagen op Macedonische militairen en burgers in het noorden en noordwesten van het land. Ze geldt ook niet voor elf commandanten van het inmiddels formeel ontbonden UCK(M), die eerder door de Macedonische autoriteiten wegens oorlogsmisdaden waren aangeklaagd. De eAlbanese leiders reageerden gereserveerd op de beperkte amnestie. Inmiddels is deze amnestie-

regeling ook nog niet toegepast op de DUI-prominenten Ahmeti, Velu en Ostreni.

DE AANZET TOT EEN POLITIEKE PARTIJ**ALBANIAN COORDINATION COUNCIL**

Deze eAlbanese Raad werd op 27 februari 2002 in het gehucht Mala Recica (omgeving Tetovo) geïnaugureerd. De raad kwam na maanden van onderlinge meningsverschillen tussen de eAlbanese politieke partijen, moeizaam tot stand. Deze raad was in leven geroepen om alle eAlbanese groeperingen op één lijn te brengen teneinde de implementatie van het FWA (waarin o.m. een aantal belangrijke aspecten staan verwoord m.b.t. de verbetering van de eAlbanese belangen) te waarborgen. Verder is het de bedoeling alle voormalige UCK-strijders binnen deze raad onder te brengen met de intentie hen binnen het politieke proces te integreren. De doelstellingen van de ACC op een rijtje:

- naleving van het FWA
- verbetering van de economische en politieke ontwikkeling van de eAlbanese gemeenschap in Macedonië.
- verbetering van de politieke geloofwaardigheid van de eAlbanese gemeenschap om een blijvende vrede te waarborgen.
- het stimuleren van een inter-etnische verhouding gebaseerd op wederzijds vertrouwen en verzoening.
- vertegenwoordigen van nationale en politieke belangen van alle Macedoniërs.

De brede draagwijdte van de doelstellingen van de ACC heeft geleid tot de gedachtengang onder veel SlavMacedoniërs dat het de voorloper is van een verenigd eAlbanese politiek blok met een parallel regeringsorgaan. De Raad wordt gevormd door drie vertegenwoordigers uit de kringen van het voormalige UCK(M) (waaronder Ali Ahmeti zelf), gecompleteerd met twee gedelegeerden uit de PDP, twee uit de NDK en twee uit de DPA (de toenmalige regeringspartij).

Vernielde tank

AHMETI'S PLANNEN VOOR EEN NIEUWE ROL VAN DE ACC NA DE VERKIEZINGEN

Na de oprichting van de ACC is deze raad sinds 12 mei jl. inactief. Oorzaak hiervan zijn de onderlinge meningsverschillen welke als gevolg hadden dat de DPA/PDSH van Arben Xhaferi de raad heeft verlaten. Ahmeti verwacht een overwinning van zijn partij, waardoor de DUI de belangrijkste eA partij zal worden. Hierdoor zal de DPA in aanzien en aanhang verliezen. Het is niet onwaarschijnlijk dat de DPA de oppositie t.o.v. de ACC zal opgeven waarna de realisatie van die raad alsnog een beslag gaat krijgen. Met het oprichten van de ACC had Ahmeti voor ogen om een gezamenlijk standpunt van alle eAlbanese partijen te vormen om de implementatie van het vredesakkoord van Ohrid (FWA) te bewaken.

Bij een verkiezingsoverwinning zou Ahmeti de ACC willen omvormen tot een allesomvattend platform voor de aanstaande eAlbanese volksvertegenwoordigers. Dit houdt dus in feite niets anders in dan Ahmeti de intentie heeft zich als de pan-Albanese leider in Macedonië te beschouwen. Gezien de verkiezingszege van de DUI, ligt het in de lijn der verwachtingen dat ook de kleine eAlbanese partijen zich tot een soortgelijk platform zullen wenden, teneinde toch nog enigszins invloed op de politieke besluitvorming te kunnen uitoefenen.

DEMOCRATIC UNION FOR INTEGRATION

Banier DUI

POLITIEKE PARTIJ AHMETI EEN FEIT

Op 5 juni 2002 richtte voormalig UCK (M) leider Ahmeti de nieuwe partij Democratische Unie voor Integratie op. Tijdens een bijeenkomst in Tetovo werd het partijbestuur, bestaande uit 20 personen, gepresenteerd. Vervolgens werden de doelstellingen van deze nieuwe partij bekend gesteld. De inaugurele vergadering werd, buiten de 500 tot 1000 eAlbanezen uit de omgeving Struga en Kumanovo, bovendien bijgewoond door leden van de Internationale Gemeenschap. Buiten het Cultureel Centrum in Tetovo hadden zich ook nog eens zo'n 5000 mensen verzameld die in staat werden

gesteld de gebeurtenissen in de zaal op een videoscherm te volgen.

In zijn openingspeech riep Ahmeti de Albanese politieke partijen op om samen te werken aan de implementatie van het FWA. Bovendien deed hij een oproep aan de SlavMacedonische partijen zijn partij te steunen om de volgende doelstellingen voor Macedonië te verwezenlijken:

- gelijkheid en democratie
- integratie in de Euro-Atlantische structuren;
- corruptiebestrijding;
- onderling respect tussen de etnische groeperingen.

DUI - DUI (DEMOCRATIC UNION FOR INTEGRATION - BASKIMI DEMOKRATIK PËR INTEGRIM)

In Skopje opende Ahmeti op 30 juni 2002 het partijbureau, waarbij tevens de gelegenheid te baat werd genomen om de gevallen UCK strijders te herdenken. De DUI heeft gekozen voor een imago dat berust op de roem van de voormalige UCK(M)-strijders, waardoor de partij als coalitiepartner met een SlavMacedonische partij (SDSM) voor problemen zou kunnen zorgen. Het is niet uit te sluiten dat de DUI na de verkiezingen de ex-UCK(M) strijders uitsluit van regeringsdeelname en hen elders een lucratieve baan aanbiedt. Professor Teuta Arifi zou misschien als eerste eAlbanese vrouw een prominente rol in de politiek kunnen gaan spelen. Ze was niet alleen lijsttrekker in district 6 (Tetovo), maar stond na Ali Ahmeti als tweede op de kieslijst. Arifi denkt echter dat na de verkiezingen enkele voormalige UCK(M)-strijders zich uit de kandidatenlijsten ten faveure van meer politiek geschoolde DUI leden zullen terugtrekken. Met deze 'strategie' zou de DUI, een 'gematigder' gezicht krijgen en zodoende acceptabeler kunnen zijn voor de SDSM.

KEYPLAYERS

MENDUH THACI.

Ahmeti's voornaamste eAlbanese tegenstander (DPA). Na een niet afgeronde studie tandheelkunde aan de Pristina Universiteit in Kosovo, besloot Thaci na de studentenprotesten de politieke richting in te slaan. Na toetreding tot de lokale afdeling van de PDP (op dat moment de sterkste eA partij) in Tetovo, brak hij in 1993 met de PDP en richtte zijn eigen politieke partij, 'Party for Democratic Prosperity of the Albanians' (PDPA) op. Deze partij ging over in de 'Democratic Party of Albanians' (DPA-in het albanees PDSH) met Arben Xhaferi als president. Achter de schermen had Thaci echter de leiding. Zijn greep op de partij was zo sterk dat in de media over Xhaferi werd gesproken als 'de president van Menduh Thaci's partij'. Het was dan ook Thaci die de lijnen binnen de partij uitzette en de leiders van de lokale DPA partijbureaus benoemde. Aanvankelijk zei Thaci dat de DPA nooit aan een regering zou participeren. Na de parlamentsverkiezingen in 1998 veranderde hij van mening en verbond zich in een coalitie met de VMRO-DPMNE. De regering werd geleid door Ljupco Georgievski (VMRO-DPMNE). Thaci had ook een groot aandeel in de benoeming van Boris Trajkovski tot Macedonische president, doordat hij de eAlbanese kiezers aangeraden had hun stem (ca. 250.000) op Trajkovski uit te brengen. Tot aan het uitbreken van het gewapend conflict functioneerde de regeringscoalitie effectief in de zakenwereld. De DPA nam in eerste instantie afstand van de idealen die het UCK(M) gewapenderhand trachtte te bewerkstelligen. Thaci vreesde dat de gevechtshandelingen de zakelijke belangen van zijn partij in gevaar zou brengen.

Thaci bijeenkomst DPA

Naarmate het UCK(M) o.l.v. Ahmeti echter aan populariteit onder de de Albanese bevolking won, bleef Thaci geen andere keus dan zich eveneens achter deze groepering te scharen. Een noodgreep was het binnenhalen van een ex-UCK(M) commandant 'Leka'. Nadat de DUI veel ex-strijders en commandanten van het UCK(M) aan zich had weten te binden, trachtte Thaci de eAlbanese kiezers die het UCK(M) hadden gesteund alsnog over te halen om op zijn partij te stemmen. Deze zet kwam echter te laat en dit kwam dan ook in de verkiezingsuitslagen naar voren. Gevolg: De DPA werd met een zware verkiezingsnederlaag geconfronteerd.

VAZLIU VELIU

Fondsenverwerper van het voormalige UCK(M) en naaste vertrouweling van Ahmeti. Veliu studeerde af in de Albanese literatuur en letterkunde aan de Universiteit van Pristina³. Na beëindiging van zijn studie vertrok hij in 1968 naar Zwitserland (Genève) waar hij partijvoorzitter van de 'National Movement of Kosovo' (LPK) werd.

Vazliu Veliu

Later werd hij een soort politiek vertegenwoordiger van het UCK in Zwitserland. In 1997 vonden de eerste besprekingen voor de oprichting van het UCK plaats. Hierin speelde Veliu een belangrijke rol. In maart 2001 nam Veliu de leiding over het UCK(M). Nog steeds verbleef hij in Zwitserland van waaruit hij de operaties leidde die zich niet alleen beperkten tot de Balkan, maar ook o.a Duitsland. In Duitsland werd hij hiertoe vervolgd en aangeklaagd. De Macedonische autoriteiten dienden een verzoek in bij Interpol om Veliu door de Duitse politie te laten arresteren en vervolgens aan de Macedonische staat uit te leveren. Door een justitiële 'blunder' van de toenmalige Minister van Justitie, Dzevdet Nasufi, (eAlbanees) werd een uitwijzing verhinderd. Zwitserland verbood hem echter vanaf 15 juni 2001 elke activiteit die maar met enige vorm

van politiek te maken had. Op 27 juni 2001 kwam Veliu op een zwarte lijst te staan, die door de Amerikaanse regering is uitgegeven. Deze lijst bevat alle oorlogs- of criminele misdadigers uit zowel Kosovo als Macedonië. Macedonië volgde het voorbeeld van de VS en plaatste hem op 16 juli 2001 op hun zwarte lijst van gezochte oorlogsmisdadigers. Tot op heden valt Veliu niet onder de in februari 2002 uitgevaardigde amnestie wet, wat tot gevolg heeft dat er nog steeds een aanhoudingsbevel tegen hem loopt. Ondanks zijn connecties met het voormalige UCK(M) heeft hij zich ingeschreven als DUI-kandidaat. Volgens artikel 5 van de Kieswet is Veliu gerechtigd om zich kandidaat te stellen: hij is ouder dan 18 jaar en heeft de Macedonische nationaliteit. Hij is echter niet gerechtigd zelf te stemmen, doordat hij niet beschikt over een Macedonisch paspoort of identiteitsbewijs.

³ Rapport OVSE oktober 2002

GEZIM OSTRENI

Voormalig Chefstaf UCK (Kosovo) en prominent leider binnen de DUI. Gezim Ostreni alias "Plaku" werd op 1 november 1942 in Debar geboren. Tijdens het conflict in Kosovo heeft Ostreni zich tot Chef-staf van het Kosovo Bevrijdingsleger UCK opgewerkt. Ostreni heeft een imposante militaire achtergrond. Hij heeft twintig jaar in het voormalige Joegoslavische Leger (JNA) gediend. In 1991 verliet hij het JNA en streed tegen de Bosnische-Serviërs in de burgeroorlog in Bosnië-Herzegovina. Uiteindelijk belandde hij in Kosovo, waar hij het UCK in de strijd tegen de Servische veiligheidstroepen heeft geleid. Ostreni was binnen het UCK(M) de tweede man, de militaire strateeg. Sinds de overwinning van de DUI behoort hij tot de politieke prominenten binnen de partij. Door zijn UCK(M) achtergrond heeft Ostreni zich niet beschikbaar gesteld voor een politieke functie binnen de onlangs gevormde regering.

ROL VAN DE IG

Door het sturen van meer dan achthonderd waarnemers heeft de Internationale Gemeenschap (IG) een belangrijke rol gespeeld m.b.t. de verkiezingen in Macedonië. De monitoring van de verkiezingen resulteerde in een rustig en relatief democratisch verloop hiervan. Belangrijk echter is ook de rol die zij heeft gespeeld in de besluitvorming van de huidige regeringscoalitie en enkele beslissingen die de eAlbanese nieuwkomer, de DUI heeft genomen. Al voor de verkiezingen had de IG zich ingespannen om een staakt-het-vuren tussen de Macedonische regering en de eAlbanese strijders van het UCK(M) te bewerkstelligen. De Macedonische regering van nationale eenheid en de Albanese rebellen kwamen pas na intensieve NAVO-inspanningen tot stand.

Hierdoor kon de ontwapening van de Albanese opstandelingen daadwerkelijk worden uitgevoerd.

AHMETI ZIET AF VAN BIJEENKOMST DUI IN SKOPJE

De IG reageerde onmiddellijk op een mededeling van een hoge Macedonische politiefunctionaris aan de OVSE (Organisatie voor Vrede en Samenwerking in Europa). In dit bericht waarschuwde de politiefunctionaris dat hij de opdracht had gekregen om Ahmeti, Veliu en Ostreni wegens vermeende terroristische activiteiten op te pakken zodra zij zich in Skopje zouden laten zien. De DUI had namelijk het voornemen om vlak voor het verkiezingsbijeenkomsten nog in Skopje campagne te voeren. De IG wist na enige inspanning de Macedonische regering (lees: de Minister van Binnenlandse Zaken, Boskovski) ertoe te bewegen om van dit voornemen af te zien.

RUMOER ROND NEGATIEVE UITLATINGEN IG

De intensieve bemoeienissen van de IG rond de verkiezingen hebben ook een schaduwzijde. De onafhankelijke "International Crisis Group" (ICG) heeft voor de verkiezingen een rapport⁴ uitgegeven waarin de corruptie en andere (economische) misstanden in Macedonië aan de kaak werden gesteld. In dit rapport wordt beweerd dat 'smokkel, omkoperij en corruptie in het land structureel zijn en niet alleen worden getolereerd, maar zelfs actief worden bevorderd door de Macedonische autoriteiten. In het rapport wordt verder gesteld dat de misstanden zo veelomvattend zijn dat zij de (economische) ontwikkeling van het land in gevaar brengen'.

Logo VMRO-DPMNE

De oppositiepartij SDSM heeft het rapport met gejuich begroet en onderstreept dat de huidige regering niet op haar taak berekend is. De regerende VMRO-DPMNE heeft het rapport echter van de hand gewezen en gesproken van een 'onaanvaardbare inmenging in de interne aangelegenheden van Macedonië'.

De VMRO-DPMNE suggereert zelfs dat de directeur van de ICG onder één hoedje speelt met de etnische Albanen in Macedonië en Kosovo en met de SDSM.

⁴ ICG rapport: Macedonia's Public Secret: How Corruption Drags The Country Down, 14 augustus 2002

LE ROY POSITIEF OVER AHMETI
Nadat Ahmeti het UCK(M) had laten ontwapenen en ontbinden, ging hij nog een stap verder door zich te profileren als een gematigde politicus. Hij zegt op te komen voor de rechten van de eAlbanen en een gemeenschap waarin de verschillende bevolkingsgroepen in harmonie moeten samenleven. Ahmeti wierp zich op als de man die het FWA volledig zegt te onderschrijven en daarmee aan de wensen van de IG tegemoet is gekomen. De speciale vertegenwoordiger namens de EU, de Fransman Alen Le Roy, verklaarde: 'iedereen weet heel goed welke rol Ali Ahmeti tijdens het gewapend conflict speelde. Hij stond nog geen jaar geleden aan het hoofd van de guerrillastrijders, maar in het afgelopen jaar zijn al zijn handelingen en verklaringen volledig in de lijn van de Ohrid akkoorden. Tijdens de onderteekening van het Frame Work Agreement (Ohrid) heeft Ali Ahmeti het vredeproces gerespecteerd en zich heel coöperatief opgesteld. Hij heeft ons nooit bedrogen en zich altijd aan zijn woord gehouden.'

VERKIEZINGSRESULTATEN

UITEINDELIJKE RESULTATEN
(State Election Commission) SEC
Totaal uitgebrachte stemmen:
1,664,296 (73.15%)

Noot: In eerste instantie raakte de coalitie "Together for Macedonia", na ingediende klachten door de VMRO-DPMNE/LP een zetel (in het eerste kiesdistrict) kwijt ten faveure van de VMRO-DPMNE/LP.
Uiteindelijk bracht de SEC op 27 september de navolgende definitieve resultaten naar buiten.

<u>Partij</u>	<u>Zetels</u>
"Za Makedonija zaedno" ("For Macedonia Together")	60
VMRO-DPMNE & LP	33
DUI 144.913 stemmen opkomstpercentage 11,85%	16
DPA	7
PDP	2
SPM	1
NDP	1

*Noot van de schrijver:

De coalitie 'For Macedonia Together' die aan de verkiezingen heeft deelgenomen bestaat buiten de SDSM en de LDP verder nog uit enkele etnische splintergroeperingen te weten: de Vlachen, Serviërs, Roma's, Turken en Bosniacs

REGERINGSFORMATIE

Er werd in de Macedonische media druk gespeculeerd over hoe de nieuwe Macedonische regering er nu uit zou komen te zien. Dat deze regering door de grootste partij, de SDSM, met aan het hoofd ex-premier Branko Crvenkovski, zal worden geleid, staat als een huis. De beoogde regeringspartner van de SDSM, de DUI, maakte in een vroeg stadium al bekend enkele prominente ministeries op te zullen eisen. Voor de DUI is een dergelijke post m.b.t. de controle over veiligheidsaspecten (o.m. Binnenlandse Zaken en Defensie) een vereiste. Hiermee kan zij controle uitoefenen over politie, leger en inlichtingendiensten, teneinde de

een mogelijk arrestatie niet kunnen voorkomen. Hierdoor blijft een terugkeer van etnische spanningen en mogelijk zelfs een nieuwe uitbarsting van geweld op de loer liggen.

BIJEENKOMST NIEUWE PARLEMENT

Op donderdag 3 oktober jl. heeft een deel van de gekozen DUI- parlementariërs de vierde wetgevende vergadering van het Macedonische parlement bijgewoond. Tijdens deze vergadering werd tevens de nieuwe parlamentsvoorzitter benoemd. Op advies van de IG lieten de DUI – prominenten Ali Ahmeti, Gzim Ostreni en Fazli Veliu zich niet op de vergadering zien. Hun komst zou mogelijk aanleiding zijn geweest voor demonstraties, rellen of andere ongeregelde heden in de hoofdstad. De algemene voorgevoelens dat er zou worden gedemonstreerd met daaraan gekoppeld 'geregistreerde' relletjes, bleek volkomen ongegrond. Er was geen spandoek of demonstrant bij het

Parlementsgebouw

veiligheid en de belangen van de eAlbanese gemeenschap te kunnen waarborgen. Een groot probleem is echter dat enkele voormalige UCK(M) leden deel zullen gaan uitmaken van het nieuw gekozen Parlement. Het feit dat de DUI grotendeels uit ex-UCK(M) strijders bestaat, is alleen al genoeg om binnen de SDSM voor de nodige onrust en weerstand te zorgen. Bovendien is door de Macedonische overheid aan Ahmeti, Veliu en Ostreni nog steeds geen volledig amnestie verleend. Dit houdt in dat zij elk moment kunnen worden opgepakt en voor een dertigtal dagen worden vastgezet. Parlementaire onschendbaarheid zal

Parlementsgebouw te bekennen, zelfs niet in de rest van de stad. Bij aankomst van de door professor Teuta Arifi aangevoerde DUI delegatie, bleek dat eerder genoemd drietal van DUI prominenten inderdaad thuis was gebleven. De delegatieleden zagen er ondanks alle voorgaande commotie, ontspannen uit.

Conclusie: Wederom hebben Ahmeti en zijn DUI het advies van de IG opgevolgd. Het was namelijk niet uitgesloten dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken (lees: Minister Boskovski) van de situatie zou profiteren door deze drie eAlbanese ex-strijders te arresteren.

Wat dat tot gevolgen zou hebben gegeven laat zich niet moeilijk raden.

DE ONDERHANDELINGEN

VEILIGHEIDSRaad

De Macedonische Nationale Veiligheidsraad is het hoogste besluitvormingsorgaan op veiligheidspolitiek gebied. Een belangrijk feit is dat een besluit is gevallen omtrent de eAlbanese vertegenwoordiging in de Macedonische Nationale Veiligheidsraad. In de Macedonische Grondwet is bepaald dat de Macedonische president drie leden van die Raad mag benoemen. Al eerder in dit artikel is gebleken dat de DUI een (ministers-) post binnen het Veiligheidsapparaat opeiste. Wanneer een DUI afgevaardigde daadwerkelijk binnen die Veiligheidsraad zou worden opgenomen, zou aan deze eis deels zijn tegemoetgekomen. Bovendien zou de mogelijk aanstelling van Fatmir Dehari (DUI) tot plaatsvervangend minister van Binnenlandse Zaken niet alleen opmerkelijk zijn, maar de DUI ook zeer tevreden moeten stellen.

achter: Fatmir Dehari, lijfwacht Ahmeti

Met deze post (tevens Hoofd van Politie) heeft de DUI namelijk de eis om controle binnen het Veiligheidsapparaat, meer dan vervuld gezien. Verder is het opmerkelijk omdat de pas 28 jarige Dehari tijdens het conflict deel zou hebben uitgemaakt van het voormalige UCK(M) en zodoende net als Ahmeti dus onverteerbaar voor de SlavMacedonische parlementsleden zijn. De in Macedonië geboren sportleraar en bodyguard van Ahmeti, is binnen het UCK(M) als inlichtingenfunctionaris werkzaam geweest.

Conclusie: Wanneer we het verloop van de onderhandelingen op een rij zetten, valt op te merken dat de DUI enerzijds zeer vergaand tegemoet is gekomen aan de wensen van de Internationale Gemeenschap en het SlavMacedonische deel van de bevolking door de 'besmette' voormalige UCK(M) leiders niet voor een ministerspost voor te dragen. Anderzijds staat de nominering van enkele voormalige UCK(M) leden weer in tegenstelling tot de gematigde houding van de partij. Het is aannemelijk dat de DUI toch even haar tanden wilde laten zien aan de IG en de SlavMacedonische regeringspartners.

SLOTSOM

Dat de verkiezingen zo rustig en ordentelijk zijn verlopen is uiteraard te danken aan de inzet van de ruim 800 waarnemers die de ontwikkelingen van nabij hebben begeleid. Ook de inzet van Task Force Fox heeft een belangrijke bijdrage geleverd gedurende de aanloop en uiteindelijke verkiezingen. Door hun aanwezigheid groeide het vertrouwen van de bevolking in een rustig en vooral veilig verloop van die verkiezingen. Hierdoor is het opkomstpercentage (boven de 70%) boven verwachting goed te noemen. Het is nu de beurt aan de regering om dit vertrouwen daadwerkelijk te behouden, de criminaliteit te bestrijden en tenslotte te voorkomen dat er opnieuw etnische onlusten ontstaan. Het eAlbanese electoraat zal de politieke handelingen van de nieuw gekozen DUI met spanning volgen hopen op een verbetering van de levensstandaard.

De onervaren politici van de DUI hebben met name op het gebied van onderwijs, integratie en gelijke behandeling een hele weg te gaan. Met de hen toegewezen departementen van onderwijs, gezondheid en justitie liggen er echter mogelijkheden om concrete verbeteringen in het (hoger) onderwijs, in de Albanese taal en verbetering op het juridische vlak te bewerkstelligen.

De SlavMacedonische meerderheid zal het doen en laten van hun gekozen SDSM en LDP parlementariërs met argusogen volgen. Laten zij zich niet door hun eAlbanese bewindslieden aftroeven; gaan de hervormingen t.g.v. de eAlbanezen niet ten koste van de eigen bevolkingsgroep en is dit niet de voorbode van een etnische tweedeling van hun land.

Tenslotte de regering. Die staat voor de uitdaging om de deplorabele economische toestand op te lossen, en de hoge werkeloosheid terug te brengen. Alleen met internationale steun zal het verscheurde land weer uitzicht krijgen op herstel van de hope-loze situatie.

Wimpel van de DUI

DE UITEINDELIJKE REGERINGSSAMENSTELLING**MINISTERS****SDSM**

Premier
 Vice-premier/Euro-integratie
 Parlementsvoorzitter
 Vice Parlementsvoorzitter
 Minister van Cultuur
 Minister van Defensie
 Minister van Economische Zaken
 Minister v. Milieu en Ruimtelijke Ordening
 Minister van Buitenlandse Zaken
 Minister van Binnenlandse Zaken
 Minister van Lokaal Zelfbestuur

- Branko CRVENKOVSKI
 - Radmila SEKERINSKA
 - Nikola POPOVSKI
 - Liljana POPOVSKA of Angelka PEEVA
 - Blagoja STEFANOVSKI
 - Vlado BUCKOVSKI
 - Ilija FILIPOVSKI
 - Ljubomir JANEV
 - Ilinka MITREVA
 - Hari KOSTOV
 - Aleksandar GESTAKOVSKI

DUI

Vice-premier
 Vice Parlementsvoorzitter
 Minister van Onderwijs
 Minister van Gezondheid
 Minister van Justitie
 Minister van Transport

- Musa XHAFERI
 - Teuta ARIFI of Hisni SHAQIRI
 - Azis POLOZANI (ex-PDP)
 - Rexhep SELMANI (ex-PDP)
 - Ismail DARDISTA
 - Miljaim AJDINI

LDP

Vice-premier /Financiën
 Minister zonder Portefeuille
 Minister van Landbouw
 Minister van Arbeid en Sociale Zaken

- Petar GOSEV
 - Vlado POPOVSKI
 - Slavko PETROV
 - Jovan MANASIEVSKI

STAATSSECRETARISSEN**DUI**

Staatssecretaris van Defensie
 Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken
 Staatssecretaris van Landbouw
 Staatssecretaris van Economie

- Rizvan SULJEMANI (ex-PDP)
 - Fatmir DEHARI (bodyguard Ahmeti)
 - Besir JASHARI
 - Dzeladin SHATKU (econoom)

NATIONALE VEILIGHEIDSRaad

President
 Premier
 Minister van Defensie
 Minister van Binnenlandse Zaken
 Minister van Buitenlandse Zaken
 Parlementsvoorzitter
 .....
 voorzitter DUI
 Vice-premier

- Boris Trajkovski (VMRO-DPMNE)
 - Branko CRVENKOVSKI (SDSM)
 - Vlado BUCKOVSKI (SDSM)
 - Hari KOSTOV (SDSM)
 - Ilinka MITREVA (SDSM)
 - Nikola POPOVSKI (SDSM)
 - Nog niet bekend
 - Agron BUXHAKU (DUI)
 - Musa XHAFERI (DUI)

GOVERNMENT 2002

	VICE-PRIME MINISTER FINANCE	VICE-PRIME MINISTER	PRIME MINISTER	VICE-PRIME MINISTER
				
	Petar GOSEV LDP	Radmila SEKERINSKA SDSM	Nikola CRVENKOVSKI SDSM	Musa XHAFERI BDI
	MOL	MoFA	DEFENCE	LOCAL SELF GOVERNMENT
				
	Hari KOSTOV SDSM	Iljinka MITREVA SDSM	Vlado BUCKOVSKI SDSM	Aleksander GESTAKOVSKI SDSM
	CULTURE	ECONOMY	ENVIROMENT	JUSTICE
				
	Blagoja STEFANOVSKI SDSM	Iljija FILLIPOVSKI SDSM	Ljubomir JANEV SDSM	Ismail DARDISHTA BDI
	TRANSPORT & COM			
				
	Miljaim AJDINI BDI			
	HEALTH	EDUCATION	AGRICULTURE	LABOR
				
	Rexhep SELMANI BDI	Aziz POLZHAN BDI	Slavko PERTOV LDP	Jovan MANASIEVSKI LDP
				WITHOUT PORTFOLIO
				
				Vlado POPOVSKI LDP

Regering

PRESIDENT OF THE PARLEMENT

	PRESIDENT	
		
	Nikola POPOVSKI SDSM	
VICE-PRESIDENT		VICE-PRESIDENT
		
Hisni SHAKIRI BDI		? LDP

Parlement

WATERBOREN IN BOSNIË

Waterboren in Bosnie met het waterboordetachement van 101 Geniebataljon

TLNT DRS P. BROOIJMANS, AOO J. WOLTERINK, C-WBDET 101 GNBAT

INLEIDING

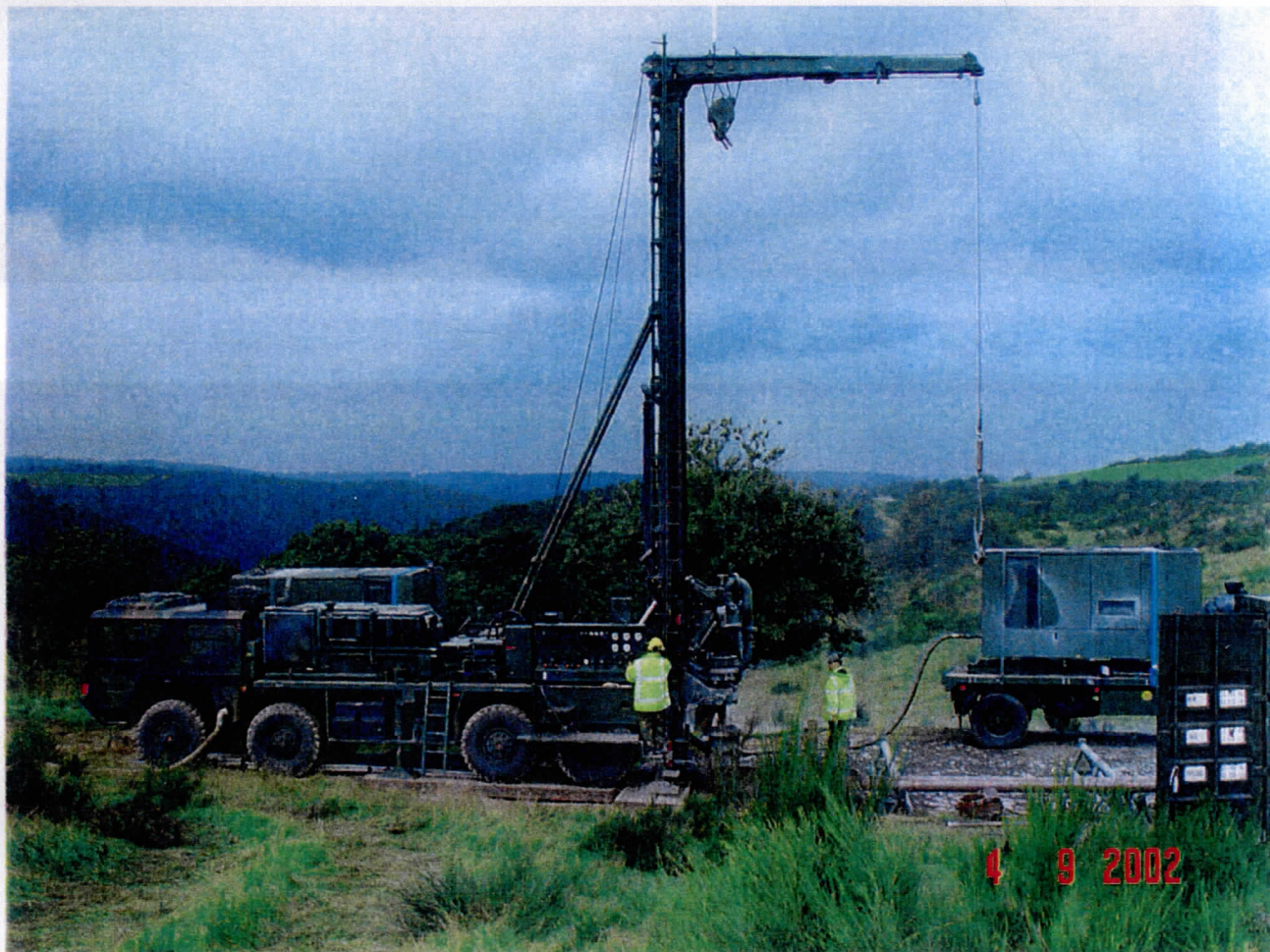
In januari van dit jaar is het contact tot stand gekomen tussen de 2 Mlgp terreinanalyse en het waterboordetachement (Wbdet) van 101 Geniebataljon (101 Gnbat). Ten eerste was het Wbdet voor twee operationele waterboringen in uitzendgebied op zoek naar (hydro)-geologische gegevens van Bosnië en specifiek van de omgeving Glamoc en Bugonjo. Ten tweede had men personele ondersteuning nodig van een geoloog om een burgerbedrijf ter plekke te controleren en de kwaliteit van hun rapportage te beoordelen. Hydro-geologische gegevens van het inzetgebied zijn slechts in beperkte mate aanwezig en bestaan uit hydro-geologische kaarten uit de jaren dertig van de vorige eeuw. Met name ook door de oorlog zijn (recente) geologische gegevens niet direct voorhanden en zal men die ter plekke moeten verzamelen. Dit kan door een bezoek te brengen aan de universiteitsbibliotheek in Sarajevo of door het inhuren van lokale (geo)hydrologen.

Lokale kennis is ingehuurd voor de boring op Dutchbase Bugonjo. Voor de boring op Glamoc Sawmill was dit niet nodig, omdat de Engelsen hier een aantal jaren geleden al een waterput hadden geboord. De gegevens van de Engelsen waren beschikbaar voor het Wbdet. Aan het verzoek om steunverlening in Bosnie is door C-101 Militaire Inlichtingenpeloton positief gereageerd en hieronder volgt een kort verslag. In het eerste deel volgt een korte geschiedenis van het waterboordetachement, in het tweede deel een verslag van de waterboring die het Wbdet heeft uitgevoerd in opdracht van de Canadezen. In het derde deel een verslag van de waterboring op Dutchbase Bugonjo. Inmiddels zijn er in augustus en september twee boringen gedaan op het oefenterrein Reek, ten behoeve van de brandweer.

Op Vogelsang is ervaring opgedaan met het hamerboren in harde gesteenten. Hier is een waterput gemaakt voor de lokale schaapherders. (zie onderstaande foto)

KORTE GESCHIEDENIS ONTSTAAN WATERBOORDETACHEMENT

In de begin jaren 90 is er al eens gesproken over een waterboor eenheid binnen de KL, maar zijn er geen concrete plannen ontwikkeld. In 1996/97 waren er de eerste contacten met de Duitsers om te kijken of er samengewerkt kon worden met hun booreenheid. Dit contact is tot stand gekomen, omdat de Duitsers nieuwe installaties gingen aanschaffen wegens ouderdom. Gezamenlijk is besloten om een drietal bedrijven een demonstratie te laten geven. Deze demonstratie moest uitwijzen welke firma een boorinstallatie ging leveren. De keuze was gemaakt en men kwam tot de conclusie dat er geen opgeleid personeel was. Er werd besloten om een projectteam in het leven te roepen, die dit project gedurende twee jaar zou begeleiden. In september 1998 begon het team met de opleiding tot boormeester om in ieder geval theoretisch goed onderlegd te zijn op het gebied van waterboren. Begin 1999 zijn we met mensen van 101NBC peloton vertrokken naar

Hamerboren naar water voor de lokale schaapherders in Vogelsang

Waterboren in Bosnie

Minden (Duitsland) om een 3 weken durende opleiding te doen op de oude installatie van de Duitsers. Aansluitend werd voor twee man van het project-team en een onderhoudsman bij de firma die de installatie leverde samen met Duitsers een onderhoudscursus van 3 weken gegeven. Na ook dit tot een goed einde te hebben gebracht werden de twee adjudanten boormeesters twee maanden te werk gesteld bij Nederlandse boorbedrijven om boor ervaring op te doen. In juni 99 werd er voor de boormeesters en de bedienaars die ook van 101 NBC pel afkwamen een bedienaars opleiding in elkaar gezet om samen met de Duitsers te leren hoe men zo'n installatie moet bedienen. Van augustus 1999 tot maart 2000 heeft de (toen als bekend de) boorgroep op verschillende oefenterreinen in Duitsland met verschillende geologische ondergrond proefboringen gedaan om zo de installatie en de problemen van de bediening onder controle te krijgen. Omdat wij nog niet geautoriseerd waren was het moeilijk om materieel technisch de zaak voor elkaar te maken. Dit heeft het boordetachment er niet van weerhouden om de schouders er onder te zetten en hebben zo inmiddels 7 operationele boringen op zitten in binnen en buitenland. Doordat de order portefeuille inmiddels goed gevuld is en de nieuwe

materialen en extra middelen zijn besteld zou het goed kunnen zijn dat eind 2002 de boorgroepen kant en klaar met containers gereed staan om ingezet te worden in binnen- en buitenland.

Het waterboordetachment heeft goede contacten met diverse boorbedrijven in Nederland. Een deel van het personeel wordt opgeleid bij deze boorbedrijven en de boorbedrijven kunnen een beroep doen op personeel van het waterboordetachment.

Op deze manier snijdt het mes aan twee kanten: het KL personeel wordt opgeleid en kan (als er geen eigen boring is) extra ervaring opdoen bij deze burgerbedrijven.

GLAMOC

Het waterboordetachment is operationeel gesteld per 1 januari 2001 en sinds die tijd heeft het enkele waterboringen in Nederland gedaan. De boringen werden allemaal uitgevoerd onder de supervisie van een boormeester van een burgerbedrijf. Daarnaast heeft het Wbdet geruime tijd intensief samengewerkt met de Duitsers, die dezelfde waterboorinstallatie hebben, en heeft men in Duitsland ook ervaring opgedaan met het boren naar water in harde gesteenten. Op deze manier heeft het waterboordetachment de nodige ervaring opgedaan voor boringen in den vreemde. In augustus

2001 hebben de Canadezen de Engelse Royal Engineers verzocht om een waterput te boren op het kamp Glamoc Sawmill. Momenteel halen de Canadezen hun water van de base in Tomislavgrad, waar dagelijks 8 man mee bezig zijn. Op dit voormalige Engelse kamp is al een waterput aanwezig, maar de Engelsen hebben deze put onbruikbaar gemaakt toen ze het kamp verlieten. De Engelsen waterboorgroep heeft echter te kampen met een capaciteitsprobleem en had geen tijd. Op toevallige wijze hoorden de Canadezen dat de Nederlanders ook in het bezit zijn van een waterboorinstallatie en via de MND(SW) is het verzoek bij de Nederlanders terecht gekomen. Tijdens de hele fase is er nauw contact geweest tussen de Canadezen en de Nederlanders. Daarnaast heeft het Wbdet nauwe contacten met de Engelse Royal Engineers en via deze kanalen kreeg men de beschikking over gegevens betreffende de waterput in Glamoc. Hierbij moet men voornamelijk denken aan een tekening waarop de verschillende steensoorten staan beschreven en waar de watervoerende lagen zijn aangegeven. Met deze gegevens is het Wbdet eind april begonnen met het boren van de waterput in Glamoc. Zonder deze gegevens zou een uitgebreid bodemonderzoek en

proefboringen noodzakelijk zijn om precies het grondwater te traceren. Na vijf dagen boren was de einddiepte van 116 m bereikt. De auteur dezes heeft direct na het bereiken van de einddiepte de steenmonsters die iedere meter door het boorteam zijn genomen geanalyseerd.

Close-up van boorgat

Uit deze analyses heeft de auteur aangegeven in welke lagen eventueel water aanwezig zou kunnen zijn. Hier is het ontwerp van de waterput op aangepast. Toen het ontwerp op papier gemaakt was is het boorteam begonnen met het inbouwen van het filter. Het filter is een normale pvc-buis met daarin gaten van 1 mm breed en 2 cm lang. Het filter wordt 40 meter lang en daarboven komt normale pvc-buis. Als het filter helemaal is ingebouwd wordt de resterende ruimte tussen de buitenzijde van het filter en het boorgat opgevuld met filterzand, grind en een kleirop. De kleirop sluit het waterreservoir af van het bovenliggende. Op deze manier kan het reservoir niet vervuild raken. Vanaf de kleirop tot het maaiveld wordt het gat opgevuld met grind. Nu is de waterput in principe klaar voor productie. Met een vuilwaterpomp is de put drie

dagen schoon gepompt. Door aan de vuilwaterpomp een watermeter aan te sluiten kan er tegelijkertijd ook een pomptest worden gedaan. De vraag hierbij is hoeveel m³ kan deze put per uur leveren zonder dat de put droog komt te staan. Tijdens deze testfase is de capaciteit tot 50 m³ per uur opgevoerd zonder problemen. Na drie dagen pompen, waarbij er in totaal zo'n 300 m³ water is gewonnen was de put schoon en is begonnen met het inbouwen van de vaste pomp. Toen dit gerealiseerd was is de put overgedragen aan de Canadezen, die de bouw van de verdere infrastructuur, waterzuivering en voorraadtanks voor hun rekening nemen.

DUTCHBASE BUGONJO

Voor de boring op Dutchbase Bugonjo is contact gelegd met de faculteit civiele techniek van de universiteit van Sarajevo. De universiteit heeft een onderzoek uitgevoerd, waarbij de mogelijkheden voor het boren van een waterput op of rond de base uitgebreid zijn onderzocht. Het onderzoek bestond uit het maken van een geohydrologische kaart, een geofysisch onderzoek, het maken van vier proefputten en het testen van deze proefputten, water kwaliteitsonderzoek en een voorstel voor het design van een waterput. Het onderzoek was ten tijde van het bezoek nog in volle gang en is inmiddels helemaal afgerond. Toen het Wbdt aan het boren was op Glamoc, was de universiteit bezig met het boren van de proefputten, die allemaal op de base gesitueerd waren. Het Wbdt had gevraagd om putten met een capaciteit van 1 l/s, daar deze opbrengst de capaciteit van de base ruimschoots dekt. Uiteindelijk leverden de proefputten een opbrengst tussen de 2,5 en 5 l/s. Daarbij moet opgemerkt worden dat de putten in deze tijd van het jaar waarschijnlijk op hun maximale capaciteit zitten en zal de opbrengst na een droge periode afnemen. Het grondwater zit in Bugonjo op 2,5 tot 6,5 m onder het maaiveld, waardoor met

een minimale inspanning en minimaal gebruik van materiaal een waterput geslagen kan worden. Als de waterkwaliteit van de geslagen put goed is zal het water voor alle mogelijke doeleinden gebruikt gaan worden, zoals douchen, wc spoelen, koken en als bluswater voor de brandwater. Op deze manier wordt het lokale waterleidingnet ontlast en zal Bugonjo minder vaak tijdelijk zonder water zitten.

STRATEGISCH BELANG

Het strategisch belang van een waterboor capaciteit bij de genie ligt voornamelijk in het feit dat men in oorlogstijd of tijdens vredesoperaties in inzetgebied kan beschikken over een eigen watervoorziening. Een eigen watervoorziening is belangrijk, omdat b.v. de lokale bevolking vijandig is t.o.v. de aanwezigheid van militairen en de watervoorziening makkelijk te saboteren c.q. te vervuilen is. Een tweede mogelijkheid is dat het water van ver aangevoerd moet worden (zoals bij de Canadezen in Glamoc). Ten derde vanwege het feit dat het lokale waterleidingnetwerk overbelast raakt. Dit zijn allemaal overwegingen om op een kamp in den vreemde een eigen waterput te slaan. Een aantal landen, waaronder de Engelsen, zullen altijd voor een eigen watervoorziening zorgen tijdens vredesoperaties. De Engelsen hebben putten geboord in Bosnië en zijn nu bezig om waterputten te slaan in Afghanistan. Daarnaast kan een waterput ook geboord worden in het kader van CIMIC. In Europa is het Nederlandse Wbdt een van de weinige eenheden, die in staat is om waterputten te boren. De landen waarvan bekend is dat ze ook over een waterboorgroep beschikken zijn de Engelsen en de Duitsers. Het is dus niet ondenkbaar dat het Wbdt regelmatig in een internationale setting, zoals de afgelopen periode, zal worden ingezet. Met name tijdens de oefening Make Fast, die in zijn geheel in het teken stond van water dit jaar, zijn weer vele nuttige contacten gelegd om boringen te doen voor bevriende naties in uitzendgebied. De rol van geologen en mijnbouwers van de 2 Mlgroep zal voornamelijk blijven bestaan uit het doen van vooronderzoek (wat is de lokale geologie) en het begeleiden van de waterboring zelf. Tijdens de boring zal het werk bestaan uit het beoordelen van de aangeboorde gesteenten, beoordelen welke lagen watervoerend zijn en adviseren bij problemen tijdens het boorproces.

Plaatsing van een filter

Slot

In dit artikel is kort ingegaan op een bijzondere eenheid binnen het Regiment Genietroepen waarmee de terreinanalisten van 101 Mpeloton sinds korte tijd intensief mee samenwerkt. Begeleiding van waterboringen zit organiek niet in het takenpakket van 101 Mpeloton, maar aangezien deze kennis aanwezig is bij 2 Mlgp en inhuren van burgerkennis duur is, snijdt het mes hier aan twee kanten.

SLOTOPMERKING

Eerdere publicaties over het waterboordetachment zijn onder andere verschenen in de Legerkoerier (juli 2002), de Onderofficier (2002) en in het blad van de Genieofficieren.

Bodemmonsters

Trip-in